

Soubor jednoznačně pojmenovatelných obrázků k testovacím a logopedickým účelům

Michaela Hohinová, Markéta Holubcová, Barbora Zbranková

Vedoucí práce: doc. MUDr. Aleš Bartoš, Ph.D.

AD Centrum

Neurologická klinika UK 3. LF a FNKV, Praha

Oddělení kognitivních poruch v Národním ústavu duševního zdraví, Klecany u Prahy

Úvod

Jednoznačně pojmenovatelné obrázky jsou důležité pro snadné testování a trénování paměti a řeči. V testech nebývá správné pojmenování často řešeno vůbec. Pojmenování obrázku více výrazy může zkreslovat testování a interpretaci. Proto jsme se rozhodli připravit soubor pečlivě vybraných obrázků, které by byly použitelné při vývoji nových pomůcek pro diagnostiku a léčbu kognitivních poruch u starších osob.

Cíl

Vytvořit soubor jednoslovně a jednoznačně pojmenovatelných obrázků a rozdělit je podle náročnosti pojmenování pro pacienty s kognitivní poruchou na snadné a obtížné.

Metodika a osoby

Po vytvoření seznamu jsme podle něj vytvořili černobílé perokresby. Úvodní sadu 174 obrázků jsme postupně zmenšili na 70 obrázků po čtyřech kolech vyšetřování, ve kterých byly obrázky opakovaně předkládány normálním seniorům a pacientům s kognitivní poruchou. Vyřadili jsme obrázky chybně pojmenované, nerozpoznané normálními seniory a s malým rozdílem shody pojmenování mezi normálními a nemocnými osobami.

Normální senioři byli otestováni Montrealským kognitivním testem (MoCA), zatímco pacienti byli otestováni kognitivním testem Mini-mental State Examination (MMSE) a testem hodin (TKH). Porovnali jsme procentuální shodu pojmenování s očekávaným názvem obrázku od 51 normálních starších osob (69 ± 9 let, 15 ± 3 let vzdělání, 47 % žen, MoCA 26 ± 3 bodů) a od 25 pacientů s kognitivní poruchou (78 ± 7 let, 17 ± 3 let vzdělání, 53 % žen, MMSE 23 ± 4 bodů, TKH 2 ± 2 bodů).

Výsledky

Na základě správného pojmenování vyššího než 90 % u obou skupin jsme identifikovali obrázky snadné na pojmenování - židle, stůl, stan, sněhulák, nůžky, list, kříž, komín, kočárek, klíč, bota, tužka, srdce, slunce, řetěz, podkova, konvička, dort, budík. Druhou hledanou skupinou byly obrázky obtížně pojmenovatelné pacienty s kognitivními poruchami a zároveň snadno pojmenovatelné normální

staršími osobami - robot, počítač, jeřáb, čtyřlístek, balónek, semafor, popelník, pavučina, kotva, nota, padák, lebka, koláč, globus. Rozdíl ve správném pojmenování mezi normálními staršími osobami a pacienty byl průměrně kolem 30 %. Příklady z obou skupin obrázků ukazují obr. 1 A, B.

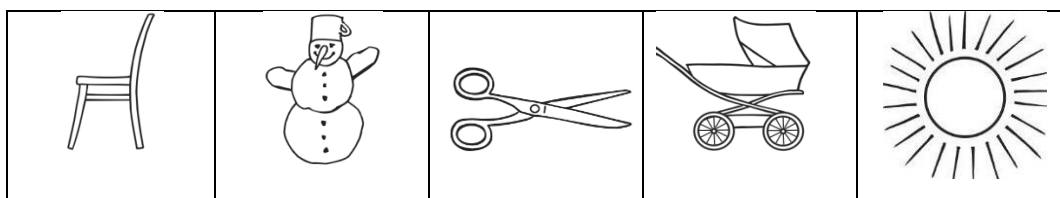
Závěry

Obrázky obtížné na pojmenování budou důležitým zdrojem pro tvorbu nových testů a pomůcek k diagnostickému odlišení normálních starších osob od pacientů s kognitivní poruchou. Naopak snadné budou vhodné k vyšetřování vizuální paměti, aby fázi učení neovlivňovaly chyby v pojmenování.

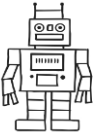

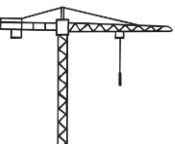

Podpora: Tato práce vznikla za podpory PROGRES Q35 a NPU I LO1611.

Obr.1:

Obr. 1.A Obrázky snadné k pojmenování i pro pacienty s kognitivní poruchou

Obr. 1.B Obrázky obtížné k pojmenování pro pacienty s kognitivní poruchou a některé jejich kuriózní názvy

				
hračka chlapec golem	internet obrazovka televize	barg stožár zvedák	dítě indián marťan	světlo ukazatel znamení